Dosarul: nr. 2a-411/24 Judecător : E.Culinca
2-21043011-02-2a-26012024

D E C I Z I E

21 noiembrie 2024 mun. Chişinău

Colegiul Civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău

În componentă:

Președintele ședinței, judecătorul Marina Anton

Judecătorii Olga Cojocaru şi Dorin Dulghieru

Grefier

Irina Pîntea

examinând în ședință publică apelul declarat de Morari Viorel, împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău (sediul centru) din 11 octombrie 2023, emisă în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Viorel Morari împotriva lui Veaceslav Platon, intervenienți accesorii cu Răspundere Limitată „Privesc.eu„ și Societatea cu Răspundere Limitată „Bright Communications„ cu referire la apărarea onoarei, demnității și reputației profesionale, dezmințirea informației, repararea prejudiciului moral.

c o n s t a t ă:

La 23 martie 2021, Morari Viorel s-a adresat Judecătoriei Chișinău, sediul Centru cu cerere de chemare în judecată împotriva lui Platon Veceslav, intervenienți accesorii Societatea cu Răspundere Limitată „Privesc.eu” și Societate cu Răspundere Limitată „Bright Communications” cu privire la apărarea onoarei, demnității și reputației profesionale, dezmințirea informației și repararea prejudiciului moral.

În motivarea cererii de chemare în judecată, reclamantul a indicat că, la 6 ianuarie 2021, a fost susținută o conferință de presă organizată de Platon Veaceslav și avocații săi (Alexandru Bodnariuc și Ion Crețu) cu tematica *„Acțiuni provocatoare din partea lui Vladimir Plahotniuc și Viorel Morari împotriva Procurorului General și cercetării furtului miliardului” care pot fi vizionate prin accesarea următoarelor linkuri:*

https://www.privesc.eu/arhiva/93408/Conferinta-de-presa-sustinuta-de-Veaceslav-Platon-cu-tema--Actiuni-provocatoare-din-partea-lui-Vladimir-Plahotniuc-si-Viorel-Morari-impotriva-Procuror

https://realitatealive.md/conferi-a-sus-inuta-de-veaceslav-platon-ac-iuni-provocatoare-din-partea-lui-vlad-plahotniuc-i-viorel-morari-impotriva-procurorului-general---119523.html.

Totodată, reclamantul a menționat că conferința de presă a fost publicată pe portalurile www.jurnal.md; www.zgd.md și difuzată pe portalurile ru.publika.md; www.jurnal.md, new.ungheni.org, www.agora.md, www.unimenia.info, www.infotag.md, www.sanatateinfo.md, www.diez.md, www.publika.md, www.evenimentul.md, www.interlic.md, www.glasul.md, www.regional.md, www.zgd.md, ru.diez.md, www.youtube.com.

Reclamantul a indicat că, în cadrul acestei conferințe, Veaceslav Platon cu rea-credință, a răspândit relatări false, învinuindu-l de complicitate în săvârșirea unui șir de infracțiuni grave și a utilizat în adresa reclamantului injurii, pe care le consideră calomnioase și insultătoare și care nu au substrat factologic suficient.

Astfel Veaceslav Platon a efectuat o serie de afirmații, printre care și unele care vizează direct persoana lui Viorel Morari, în special: „*но к сожалению эти лица имеют заказчиков в Республике Молдова. Заказчиков даннова преступления, единственной целью которой является дискредитация генерального прокурора Стояногло и создания невозможностей им расследования кражи миллиарда, единственными за интересантами в данном случая является господин Плохотнюк и господин Мораръ, не без покровительство неких политических сил. Но для всех разумных людей становится понятно насколько сегодня находится в агонии Плохотнюк и Морарь, что прибегают даже с таким грязным методом которые очень быстро будут расследованные и проявлены недобросовенность, которая была применена при данных действиях. Когда господин Морарь подобными методами давит на меня как на потерпевшего в уголовном деле, его уголовном деле, это должно как квалифицирована. На ближайшем же заседании суда по делу Мораря я буду требовать его изоляции от общества, потому что подобные действия – это воздействия на потерпевшую сторону. Вы извините, но таких дебилов, которые неделю не подождали чтобы показать, что они якобы они что-то искали что-то нашли ещё поискать надо. Вот так они при Плахотнюке и материалы дело все фальсифицировали, ну дебилы ну по другому проста не скажешь. Они даже фальсифицировать нормально не умеют. Вот, к сожалению, вот такие у нас были эх-прокуроры или приостановленные прокуроры. По ним тюрьма плачет, дешева и сердито*”

Reclamantul a susținut că, declarațiile lui Veaceslav Platon au fost prelucrate și difuzate direct de site-urile de știri: www.privesc.eu; www.realitatealive.md.

A menționat reclamantul că, toate afirmațiile pârâtului Veaceslav Platon sunt totalmente false și îi lezează onoarea, demnitate, precum și reputația profesională. Consideră că asemenea mod de exprimare constituie o ingerință nejustificată în viața privată și profesională, deoarece antrenează consecințe negative, în primul rând, asupra imaginei sale personale, afectându-i onoarea, demnitatea, prin denigrarea imaginii sale în fața colegilor, familiei și nu în ultimul rând, în fața cetățenilor Republicii Moldova.

Reclamantul a notat că, la 25 ianuarie 2021, i-a adresat lui Veaceslav Platon o cerere prealabilă, care a fost recepționată la 3 februarie 2021. Prin cererea prealabilă a solicitat pârâtului dezmințirea afirmațiilor defăimătoare și expunerea publică a scuzelor de rigoare, însă aceasta a rămas fără examinare și răspuns. Temeinicia solicitărilor expuse atât în cererea prealabilă, cât și în prezența cerere este susținută de faptul că, toate declarațiile din cadrul conferinței de presă din 6 ianuarie 2021, în partea ce vizează persoana reclamantului, sunt

totalmente false și îi lezează demnitatea, onoarea și reputația profesională, care sunt valori supreme protejate, atât de legislația națională, cât și de cea internațională.

A mai precizat reclamantul că, Veaceslav Platon a lansat informații cu un caracter acuzator fals, or, acesta nu deține și nu a prezentat nici o probă în susținerea informațiilor în cauza, nici la momentul expunerii acestora, adică în cadrul conferinței din 6 ianuarie 2021, nici ulterior. Faptele despre care pârâtul a relevat în cadrul conferinței de presă din 6 ianuarie 2021, sunt mincinoase, lipsite de substrat factologic, afirmație ce poate fi ușor verificată prin efectuare solicitărilor de rigoare la autoritățile corespunzătoare, care dețin aceste informații.

În același context, reclamantul a mai susținut că este cert faptul că prin difuzarea unor informații reprobabile cu privire la personalitatea acestuia, a avut loc afectarea negativă a imaginii sale, în calitate de persoană particulară.

A învederat reclamantul că, la momentul răspândirii informației defăimătoare și utilizării injuriilor în adresa acestuia nu avea statutul de persoană publică în sensul Legii nr. 64/23.04.2010, din motiv că era suspendat din funcție și informația defăimătoare nu se referea la calitatea acestuia de persoană publică. Persoanele care exercită funcții publice pot fi supuse criticii, iar acțiunile lor, verificării din partea mass-medie, în ceea ce privește modul în care și-au exercitat sau își exercită atribuțiile, în măsură în care acest lucru este necesar pentru a asigura transparența și exercitarea responsabilă a atribuțiilor lor. Prin defăimările și injuriile expuse de către pârât i-au fost generate în consecința condamnarea morală de către opinia publică, inclusiv prin distorsionarea imaginii sale în conștiința societății.

Prin defăimarea, reclamantul a susținut că i-au fost cauzate suferințe psihice de o gravitate considerabilă, deoarece a fost lezată onoarea, demnitate și reputația profesională, pentru crearea cărora a muncit mulți ani în calitate de persoană cu funcții de demnitate publică, pe care le-a deținut.

Totodată a mai indicat reclamantul că, în calitatea sa de persoană privată a avut de suferit moral, deoarece imaginea s-a a fost lezată și în fața colegilor, rudelor, persoanelor cu care are relații interpersonale, nelegate de funcția pe care o ocupă. Gradul de răspândire a afirmațiilor este extrem de larg, portalurile care au difuzat declarațiile pârâtului au fost accesate nelimitat de public, de asemenea, acestea au constituit și subiecte de știri la mai multe posturi naționale de televiziune.

A susținut reclamantul că înregistrările video a acestei conferințe în continuare este accesibilă tuturor via Internet, ceea ce în continuare îi provoacă suferințe psihice. Din cauza acestor informații are emoții de fiere dată când are întrevederi oficiale, dar și neoficiale, cu persoane străine, deoarece permanent are senzația că interlocutorii îl privesc cu suspiciune. Această situație are un impact și asupra relațiilor cu prietenii, cunoștințele dar și familia, fiind obligat să le explice tuturor respective nu sunt adevărat. Prin declarațiile din 6 ianuarie 2021, Veaceslav Platon a depășit limitele admisibile pentru exprimarea unei opinii critice, deoarece nu a prezentat probe suficiente și pertinente. Există limite la dreptul de a răspândi informații publicului și trebuie să fie instituită o balanță între acest drept și drepturile celor afectați. Chiar și atunci când declarațiile constituie o judecată de valoare, proporționalitate unei imixtiuni poate depinde de faptul dacă există o bază faptică suficientă pentru declarația respectivă.

A conchis reclamantul că Veaceslav Platon l-a ofensat intenționat numindu-l în public *„debil”*, ceea ce constituie o injurie în sensul cadrului legal. Menționează că acest cuvânt

utilizat față de o personalitate care deși este sănătos mintal, vădește lipsa de inteligență. Potrivit Dicționarul explicativ al limbii române, cuvântul „debil" utilizat în calitate de adjectiv înseamnă – persoană care suferă de debilitate mintală, înapoiată mintal. Astfel, lezarea onoarei și demnității prin injurie de către Veaceslav Platon reprezintă o faptă culpabilă care nu corespunde normelor de conduită generală acceptată într-o societate democratică, în rezultatul căreia i-a fost cauzat un prejudiciu ce se manifestă prin efectele negative de ordin personal nepatrimonial suferite în rezultatul încălcării dreptului subiectiv la onoare și demnitate, consfințit în art. 7 din Legea cu privire la libertate de exprimare nr. 64/2010, astfel fiind întâlnite toate condițiile și temeiurile de angajare a răspunderii delictuale.

Ținând cont că imaginea reclamantului a fost grav afectată, reclamantul a considerat că simpla exprimare de scuze nu va atenua efectele faptei ilicite a autorului prejudiciului. Reclamantul va avea o satisfacție sporită dacă pârâtul va suporta unele consecințe negative cu caracter patrimonial. Prin această reclamantul speră că se va realiza una din funcțiile răspunderii civile, funcția educativă, în sensul că prin compensarea prin echivalent bănesc a prejudiciul moral, în viitor pârâtul se va abține de exprimarea verbală a injuriilor în adresa reclamantului.

În drept reclamantul și-a motivat acțiunea prin prisma prevederilor art. 8 și 10 din Convenția pentru apărarea Drepturilor Omului și Libertăților Fundamentale, art. 32 și 34 din Constituția Republicii Moldova, Legea nr. 64 din 23 aprilie 2010 cu privire la libertate de exprimare, art. 1998 și 2036 din Codul civil și art. 85 din Codul de procedură civilă, solicitând instanței de judecată admiterea acțiunii, constatarea lezării onoarei, demnității și reputației profesionale prin afirmațiile pârâtului Veaceslav Platon, expuse în cadrul , difuzate direct pe portalul privesc.eu și realitatelive.md, referitoare la persoana lui Viorel Morari, conform cărora, acesta ar fi complice la săvârșirea unui șir de infracțiuni grave, precum și faptul că acesta ar fi avut scopul să îl discrediteze pe procurorul general Stoianoglo și crearea impedimentelor în examinarea dosarelor *„furtul miliardului"*.

Obligarea pârâtului Veaceslav Platon să dezmintă public și să-și ceară scuze personal, în cadrul unei conferințe de presă, informațiile defăimătoare cu privire la persoana lui Viorel Morari, prin comunicare publică că: „EU Veaceslav Platon, declar că am mințit atunci când am făcut pe data de 6 ianuarie 2021, în cadrul Conferinței de presă cu tema *„Acțiuni provocatoare din partea lui Vladimir Plahotniuc și Viorel Morari împotriva Procurorului general și cercetării furtului miliardului" organizată de mine și avocații mei, declarații cu privire la faptul că DL Viorel Morari este complice la infracțiunea săvârșită în Ucraina prin care a fost operate modificări în actele de constituire și în datele înscrise în Registrul de stat al Ucrainei a unor agenți economici în scopul includerii soției actualului Procuror General al Republicii Moldova ca fiind beneficiar final al acestora. Aceste declarații nu corespund adevărului"*.

Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău (sediul centru) din 11 octombrie 2023, cererea de chemare în judecată depusă de Viorel Morari împotriva lui Veaceslav Platon, intervenienți accesorii Societatea cu Răspundere Limitată „Privesc.eu" și Societate cu Răspundere Limitată „Bright Communications" cu privire la apărarea onoarei, demnității și reputației profesionale, dezmințirea informației și repararea prejudiciului moral s-a respins ca neîntemeiată.

La data de 13 octombrie 2023 Viorel Morari a declarat cerere de apel împotriva hotărîrii Judecătoriei Chișinău (sediul centru) din 11 octombrie 2023 , iar la data de 23 ianuarie 2024 apel motivat prin care a solicitat casarea hotărîrii primei instanțe cu emieterea unei noi hotărîrii cu privire la admiterea integrală a acțiunii.

În motivarea apelului declarat a invocat motivele de fapt și de drept din acțiunea depusă în prima instanță, suplimentar a invocat că hotărîrea primei instanțe este ilegală și neîntemeiată, fiindcă instanța de judecată nu a ţinut cont de faptul că libertatea de exprimare nu este absolută şi nu are prioritate faţă de apărarea onoarei, demnităţii, reputaţiei profesionale

Libertatea de exprimare prevăzută de articolul 10 din Convenţia Europeană pentru Drepturilor Omului şi Libertăţile Fundamentale (în continuare CEDO) nu este un drept absolut, nesupus niciunei îngrădiri, ci limitele ingerinţei în exerciţiul acestui drept sunt înscrise în chiar paragraful 2 al articolului 10 din CEDO.

Dreptul la apărarea onoarei, demnităţii şi reputaţiei profesionale reprezintă una dintre acele valori fundamentale ale societăţii democratice contemporane care au un statut paradoxal: pe cât de unanim este acordul cu privire la rolul fundamental pe care îl are în cadrul sistemului democratic, pe atât este de dificil de explicat modul concret în care acest drept funcţionează în cadrul sistemului juridic, în relaţie cu alte valori fundamentale cu care nu de puţine ori se află în conflict.

În asemenea circumstanţe, o persoană nu este în drept să opereze cu informaţii false, să manipuleze şi să aducă atingere onoarei, demnităţii şi reputaţiei profesionale a altei persoane.

Art.32 alin. (2) din Constituţia Republicii Moldova prevede că libertatea exprimării nu poate prejudicia onoarea, demnitatea sau dreptul altei persoane la viziune proprie.

În acest sens, instanța a ignorat că limbajul folosit de pâtât nu a fost unul moderat, spre exemplu „Ну дебилы ну по другому просто не скажешь”, prin urmare ar fi necesară ingerinţa în libertatea de exprimare într-o societate democratică. De asemenea, a ingorat şi nici nu a încercat să clarifice care era sensul pe care l-a avut declaraţia respectivă a pârâtului.

Mai mult, instanța a ignorat că pârâtul nu este nici jurnalist şi nici nu a acţionat din bună credinţă, vrând să informeze societatea despre pretinse acţiuni în legătură cu procurorul general, dar a urmărit descreditarea reclamantului în scopul protejării procurorui general, care l-a eliberat din detenţie.

Consideră apelantul că instanța prin abordarea superficială, fără o analiză corespunzătoare, ignorând probele administrate în procesul civil, prin nesancţionarea civilă, tolerează comportamentul iresponsabil al pârâtului, precum şi menţinerea în spaţiul public a informaţiilor false şi denegratoare, care se pretind a fi judecăţi de valoare, care aduc prejudiciu onoarei, demnităţii şi reputaţiei profesionale a reclamantului.

Apelantul Morari Viorel, reprezentantul apelantului avocatul Lepădatu Tatiana, fiind citați legal în ședință de judecată nu sau prezentat, Colegiul în temeiul art.379 alin.(2) CPC a dispus examinarea apelului în lipsa acestora.

Intimatul Platon Veaceslav, fiind citat legal prin poșta electronică, în ședința de judecată nu sa prezentat, Colegiul în temeiul art.379 alin.(2) CPC a dispus examinarea apelului în lipsa acestuia.

Reprezentantul intimatului SRL Privesc eu, fiind citat legal prin poșta electronică, în ședința de judecată nu sa prezentat, Colegiul în temeiul art.379 alin.(2) CPC a dispus examinarea apelului în lipsa acestuia.

Reprezentantul intimatului SRL Bringht Communications fiind citat prin poșta electronică, în ședința de judecată nu sa prezentat, Colegiul în temeiul art.379 alin.(2) CPC a dispus examinarea apelului în lipsa acestuia.

Studiind materialele pricinii, Colegiul Civil consideră necesar de a respinge apelul declarat şi a menține hotărârea instanţei de fond, din următoarele considerente.

În conformitate cu art.385 lit.a) CPC, instanţa de apel, după ce judecă apelul, este în drept să respingă apelul şi să mențină hotărârea primei instanţe.

În conformitate cu prevederile art.25 alin.(1) CPC, instanţa trebuie să cerceteze direct şi nemijlocit probele, să asculte explicațiile părţilor şi intervenienților, depozițiile martorilor, concluziile expertului, consultațiile şi explicațiile specialistului, să ia cunoștință de înscrisuri, să cerceteze probele materiale, să audieze înregistrările audio şi să vizioneze înregistrările video, să emită hotărârea numai în temeiul circumstanțelor constatate şi al probelor cercetate şi verificate în şedinţă de judecată.

În conformitate cu art.117 alin.(1) şi (2) CPC, probe în pricini civile sânt elementele de fapt, dobândite în modul prevăzut de lege, care servesc la constatarea circumstanțelor ce justifică pretenţiile şi obiecţiile părţilor, precum şi altor circumstanţe importante pentru justa soluţionare a pricinii.

În calitate de probe în pricini civile se admit elementele de fapt constatate din explicaţiile părţilor şi ale altor persoane interesate în soluționarea pricinii, din depoziţiile martorilor, din înscrisuri, probe materiale, înregistrări audio-video, din concluziile experţilor.

Conform prevederilor art.118 alin.(1) CPC, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanţele pe care le invocă drept temei al pretenţiilor şi obiecţiilor sale dacă legea nu dispune altfel.

În conformitate cu art.118 alin.(3) CPC, circumstanțele care au importanţă pentru soluționarea justă a pricinii sunt determinate definitiv de instanţa judecătorească pornind de la pretenţiile şi obiecţiile părţilor şi ale altor participanţi la proces, precum şi de la normele de drept material şi procedural ce urmează a fi aplicate.

Articolul 130 alin.(1) CPC statuează că instanţa judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multe aspectual, completă, nepărtinitoare şi nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul şi interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege.

În temeiul art.240 alin.(1) CPC, la deliberarea hotărârii, instanţa judecătorească apreciază probele, determină circumstanţele care au importanţă pentru soluţionarea pricinilor, care au fost sau nu stabilite, caracterul raportului juridic dintre părţi, legea aplicabilă soluţionării pricinii şi admisibilitatea acţiunii..

Potrivit dispoziţiilor art.373 alin.(1), (2), (5) CPC instanţa de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referinţelor şi obiecţiilor înaintate, legalitatea şi temeinicia hotărârii atacate în ceea ce priveşte constatarea circumstanţelor de fapt şi aplicarea legii în primă instanţă. În limitele apelului, instanţa de apel verifică circumstanţele şi raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanţe, precum şi cele care nu au fost stabilite, dar care au importanţă pentru soluţionarea cauzei, apreciază probele din dosar şi cele prezentate suplimentar în instanţă de apel de către participanţii la proces. Instanţa de apel este obligată să se pronunţe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Astfel, prevederile legale enunţate în mod expres obligă instanţa de apel să verifice circumstanţele şi raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanţe, precum şi cele care

nu au fost stabilite şi este obligată să verifice legalitatea hotărârii în întregul ei şi să se pronunţe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Din conţinutul celor relatate Colegiul reţine că sarcina instanţei de apel derivă reieşind din dispoziţiile art.373 alin.(1), (2), (5) CPC, în condiţiile în care instanţa de fond a soluţionat fondul cauzei, cu expunerea argumentelor în vederea admiterii sau respingerii acţiunii în raport cu concluziile reţinute de către aceasta.

Colegiul Civil reţine că instanţa de apel, potrivit regulilor unui proces echitabil, reţinându-se rolul determinant al concluziilor sale, are obligaţia să examineze efectiv problemele esenţiale care îi sunt supuse aprecierii şi să nu se limiteze la însuşirea motivelor instanţei inferioare. (Hirro Balani c. Spaniei, nr. 18064/91 din 09.12.1994 §27; Georgiadis c. Greciei nr.21522/93 din 29.05.1997 §43).

În conformitate cu prevederile art.5 alin.(1) CPC, orice persoană interesată este în drept să se adreseze în instanţă judecătorească, în modul stabilit de lege, pentru a-şi apăra drepturile încălcate sau contestate, libertăţile şi interesele legitime.

În conformitate cu art.10 alin.(1) Cod civil persoanele fizice și juridice participante la raporturile juridice civile trebuie să își exercite drepturile și să își execute obligațiile cu bună-credință, în acord cu legea, cu contractul, cu ordinea publică și cu bunele moravuri. Buna-credință se prezumă până la proba contrară.

Potrivit alin.(2) neexercitarea de către persoanele fizice și juridice a drepturilor civile ce le revin nu duce la stingerea acestora, cu excepția cazurilor prevăzute de lege.

Conform art.11 alin.(1) Cod civil buna-credință este un standard de conduită a unei părți, caracterizată prin corectitudine, onestitate, deschidere și luarea în cont a intereselor celeilalte părți la raportul juridic.

Potrivit alin.(2) al aceluiași articol în special, este contrar bunei-credințe ca o parte să acționeze în contradicție cu declarațiile pe care le-a făcut anterior sau cu comportamentul pe care l-a avut anterior în cazul în care cealaltă parte, în detrimentul său, s-a bazat în mod rezonabil pe acele declarații sau acel comportament.

În temeiul art.13 alin.(1) Cod civil niciun drept subiectiv nu poate fi exercitat predominant în scopul de a cauza altei persoane un prejudiciu sau a-i dăuna în alt mod (abuzul de drept).

Prevederile alin.(2) indică că în cazul abuzului de drept, instanța de judecată, ținând cont de natura și consecințele acestuia, refuză titularului în apărarea dreptului subiectiv exercitat abuziv sau, după caz, îl obligă la încetarea exercitării abuzive.

Alin.(3) indică statuează că dacă abuzul de drept a dus la încălcarea dreptului subiectiv al unei alte persoane, aceasta poate cere repararea prejudiciului cauzat.

Dispozițiile art.14 alin.(1) Cod civil indică că nici o persoană nu poate invoca, la întemeierea pretenției sale, fapta ilicită sau de rea-credință pe care tot ea a săvârșit-o sau la care a participat.

Alin.(2) stabilește că nici o persoană nu poate obține un avantaj din comportamentul său ilicit sau de rea-credință.

În temeiul art.15 alin.(1) Cod civil apărarea drepturilor civile încălcate se face pe cale judiciară.

Conform art.16 Cod civil, (1) Apărarea dreptului civil se face, în condițiile legii, prin:

g) repararea prejudiciului patrimonial și, în cazurile prevăzute de lege, a celui nepatrimonial.

Conform prevederilor art. 16 alin. (2) din Constituția RM, toți cetățenii Republicii Moldova sunt egali în fața legii și a autorităților publice, fără deosebire de rasă, naționalitate, origine etnică, limbă, religie, sex, opinie, apartenență politică, avere sau de origine socială.

Totodată, conform art. 32 alin. (1) - (3) din Constituția RM, oricărui cetățean îi este garantată libertatea gândirii, a opiniei, precum și libertatea exprimării în public prin cuvânt, imagine sau prin alt mijloc posibil. Libertatea exprimării nu poate prejudicia onoarea, demnitatea sau dreptul altei persoane la viziune proprie. Sunt interzise și pedepsite prin lege contestarea și defăimarea statului și a poporului, îndemnul la război de agresiune, la ură națională, rasială sau religioasă, incitarea la discriminare, la separatism teritorial, la violență publică, precum și alte manifestări ce atentează la regimul constituțional.

Din materialele cauzei instanţa de apel a constat că informațiile defăimătoare răspândite de către pârât au fost făcute în cadrul conferinței de presă realizate de Veaceslav Platon și avocații acestuia cu tematica: „Acțiuni provocatoare din partea lui Vladimir Plahotniuc și Viorel Morari împotriva Procurorului General și cercetării furtului miliardului”, acestea fiind publicată pe portalurile www.jurnal.md ; www.zgd.md și difuzată pe portalurile ru.publika.md; www.jurnal.md, new.ungheni.org, www.agora.md, www.unimenia.info, www.infotag.md, www.sanatateinfo.md, www.diez.md, www.publika.md, www.evenimentul.md, www.interlic.md, www.glasul.md, www.regional.md, www.zgd.md, ru.diez.md, www.youtube.com.

În aceste circumstanțe, la 25 ianuarie 2021, reclamantul s-a adresat către Platon Veaceslav cu cerere prealabilă, pe care pârâtul a recepționat-o la 3 februarie 2021, prin care s-a solicitat dezmințirea afirmațiilor defăimătoare și expunerea publică a scuzelor de rigoare, care însă a rămas fără examinare și răspuns. (f.d.7-12)

Înaintând prezenta cerere de chemare în judecată împotriva lui Platon Veaceslav, Viorel Morari a solicitat constatarea lezării onoarei, demnității și reputației profesionale prin afirmațiile pârâtului Veaceslav Platon, expuse în cadrul conferinței de presă din 06 ianuarie 2021, difuzate direct pe portalul privesc.eu și realitatelive.md, referitoare la persoana lui Viorel Morari, conform cărora, acesta ar fi complice la săvârșirea unui șir de infracțiuni grave, precum și faptul că acesta ar fi avut scopul să îl discrediteze pe procurorul general Stoianoglo și crearea impedimentelor în examinarea dosarelor „furtul miliardului”; obligarea pârâtului Veaceslav Platon să dezmintă public și să-și ceară scuze personal, în cadrul unei conferințe de presă, informațiile defăimătoare cu privire la persoana lui Viorel Morari, prin comunicare publică că: „EU Veaceslav Platon, declar că am mințit atunci când am făcut pe data de 6 ianuarie 2021, în cadrul Conferinței de presă cu tema „Acțiuni provocatoare din partea lui Vladimir Plahotniuc și Viorel Morari împotriva Procurorului general și cercetării furtului miliardului” organizată de mine și avocații mei, declarații cu privire la faptul că DL Viorel Morari este complice la infracțiunea săvârșită în Ucraina prin care a fost operate modificări în actele de constituire și în datele înscrise în Registrul de stat al Ucrainei a unor agenți economici în scopul includerii soției actualului Procuror General al Republicii Moldova ca fiind beneficiar final al acestora. Aceste declarații nu corespund adevărului”.

Fiind învestită cu judecarea cauzei, prima instanţă a ajuns la concluzia netemeiniciei acțiunii, pe care a respins-o.

În susţinerea poziţiei sale prima instanța a conchis că afirmația reclamantului, nu este de natură să aducă o atingere onoarei, demnității și reputației profesionale a reclamantului, așa cum, pârâtul nu a folosit sintagme injurioase sau înjositoare în raport cu reclamantul.

Expresia „așa debili”, la care face referință reclamantul ca fiind ofensatoare și denigratoare, are un caracter general, nefiind identificată persoana căreia i se raportează.

Cu privire la cerințele reclamantului privind obligarea lui Platon Veaceslav să dezmintă informațiile defăimătoare, instanța de judecată a considerat ca fiind nefondate, dat fiind faptul că pornind de la prevederile Legii cu privire la libertatea de exprimare, doar în urma constatării faptului că informațiile sunt defăimătoare și false, instanţa de judecată decide asupra obligării pârâtului la dezmințirea informației, corespunzător, instanța de judecată conchide că, la caz nu s-a constatat faptul că informațiile expuse de Platon Veaceslav, au un caracter defăimător, pe cale de consecință urmează a fi respinsă și pretenția cu privire la obligarea pârâtului să dezmintă informațiile făcute în cadrul briefingului din 6 ianuarie 2021.

În contextul pretenţiilor deduse judecării instanţa de apel reţine că în temeiul art.3 alin.(1) - (4) al Legii cu privire la libertatea de exprimare nr. 64 din 23 aprilie 2010, orice persoană are dreptul la libertatea de exprimare.

Acest drept cuprinde libertatea de a căuta, de a primi şi de a comunica fapte şi idei. Libertatea de exprimare protejează atât conţinutul, cât şi forma informaţiei exprimate, inclusiv a informaţiei care ofensează, şochează sau deranjează. Exercitarea libertăţii de exprimare poate fi supusă unor restrângeri prevăzute de lege, necesare într-o societate democratică pentru securitatea naţională, integritatea teritorială sau siguranţa publică, pentru a apăra ordinea şi a preveni infracţiunile, pentru a proteja sănătatea şi morala, reputaţia sau drepturile altora, pentru a împiedica divulgarea de informaţii confidenţiale sau pentru a garanta autoritatea şi imparţialitatea puterii judecătoreşti.

Restrângerea libertății de exprimare se admite doar pentru protejarea unui interes legitim prevăzut la alin.(3) și doar în cazul în care restrângerea este proporțională cu situația care a determinat-o, respectându-se echilibrul just dintre interesul protejat și libertatea de exprimare, precum și libertatea publicului de a fi informat.

În conformitate cu art. 7 alin.(1) şi (2) al Legii menționate, orice persoană are dreptul la apărarea onoarei, demnităţii şi reputaţiei sale profesionale lezate prin răspândirea relatărilor false cu privire la fapte, a judecăţilor de valoare fără substrat factologic suficient sau prin injurie. Persoana lezată prin răspândirea unor relatări cu privire la fapte poate fi restabilită în drepturi dacă informaţia este falsă, defăimătoare și dacă permite identificarea persoanei vizate de informaţie.

Art. 2 din Legea cu privire la libertatea de exprimare nr.64 din 23 aprilie 2010 dă o explicație următoarelor semnificații:

defăimare – răspândire a informației false care lezează onoarea, demnitatea și/sau reputația profesională a persoanei;

răspândire a informației – proces de transmitere a informației către alte persoane (cel puțin către o persoană, exceptând persoana lezată);

informație – orice expunere de fapt, opinie sau idee sub formă de text, sunet și/sau imagine;

fapt – eveniment, proces sau fenomen care a avut sau are loc în condiții concrete de loc și timp și a cărui veridicitate poate fi dovedită;

judecată de valoare – opinie, comentariu, teorie sau idee care reflectă atitudinea faţă de un fapt, a cărei veridicitate este imposibil de dovedit;

judecată de valoare fără substrat factologic suficient – judecată de valoare care se bazează pe fapte care nu au avut loc sau pe fapte care au avut loc, dar a căror expunere este denaturată până la falsitate;

injurie – exprimare verbală, scrisă sau nonverbală care ofensează intenționat persoana și care contravine normelor de conduită general acceptate într-o societate democratică;

interes public – interes al societății (și nu simpla curiozitate a indivizilor) față de evenimentele ce țin de exercitarea puterii publice într-un stat democratic sau față de alte probleme care, în mod normal, trezesc interesul societății sau al unei părți a ei;

persoană publică – persoană care exercită funcții publice sau o altă persoană care, datorită statutului, poziției sociale sau altor circumstanțe, trezește interesul public;

mass-media – mijloc de informare în masă, tipărit sau electronic, precum și jurnalistul;

investigație jurnalistică – cercetare rezonabilă a faptelor de către mass-media pentru realizarea unui material jurnalistic;

rectificare – corectare benevolă, din proprie inițiativă sau la cerere, a faptelor care au fost prezentate greşit;

dezmințire – infirmare a relatărilor defăimătoare cu privire la fapte care nu corespund realității;

replică – răspuns al persoanei lezate la opiniile exprimate într-un material răspândit de mass-media;

scuze – declarație prin care persoana își exprimă regretul pentru injurie sau pentru informații despre viața privată și de familie.

Prevederile legale citate supra, trebuie interpretate și aplicate în concordanță cu jurisprudența Curții Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului, având în vedere că libertatea de exprimare este garantată prin art. 10 din Convenția Europeană, care prin paragraful al doilea permite statelor să aducă anumite limitări acestei libertăți, cu condiția să respecte cerințele prevăzute de Convenție pentru valabilitatea lor.

Potrivit dispoziţiilor art. 43 alin. (1) şi (2) Codul civil, orice persoană fizică are dreptul la viață, la sănătate, la integritate fizică și psihică, la libera exprimare, la nume, la onoare, demnitate și reputație profesională, la propria imagine, la respectarea vieții intime, familiale și private, la protecția datelor cu caracter personal, la respectarea memoriei și corpului său după deces, precum și la alte asemenea drepturi recunoscute de lege.

Aceste drepturi sînt insesizabile și inalienabile.

La fel, instanţa de apel reţine că libertatea de exprimare reprezintă unul din fundamentele esenţiale ale societăţii democratice care asigură dezvoltarea ei şi autorealizarea fiecărei persoane (hotărârea CtEDO Iladyside către Regatul Unit, 07.12.19 76, § 49).

Subsecvent, Colegiul deduce că pentru a se stabili dacă a fost defăimată reputația persoanei în raport cu libertatea de exprimare prin prisma standardelor CEDO, este necesar de a fi aplicată procedura triplului test și a verifica dacă ingerința în libertatea de exprimare este prevăzută de lege, dacă are un scop legitim și dacă este necesară într-o societate democratică în contextul în care nici libertatea de exprimare, nici apărarea onoarei, demnităţii, reputaţiei profesionale şi vieţii private şi de familie nu sânt absolute şi nu au prioritate una în faţa alteia.

Astfel, în aplicarea corectă a normelor legale enunțate, Colegiul conchide că ***onoarea*** reprezintă un sentiment complex, determinat de percepţia pe care fiecare persoană o are

despre demnitatea sa, iar ***reputaţia*** semnifică felul în care o persoană este considerată în societate şi este dobândită prin modul exemplar în care persoana se comportă în societate.

Respectiv, orice atingere adusă demnităţii şi reputaţiei persoanei o expune pe aceasta excluderii într-o măsură mai mare sau mai mică din sfera relaţiilor sociale, iar lezarea onoarei presupune că persoana simte schimbarea opiniei societății despre sine.

La acest subiect, Colegiul reține și că persoana care se consideră lezată poate solicita rectificarea sau dezmințirea informației, precum și repararea prejudiciului moral și material cauzat, iar restabilirea persoanei în drepturi poate fi făcută numai în cazul în care s-a constatat cu certitudine întrunirea condiţiilor legale ce denotă că informația este falsă.

În acest context, instanţa relevă că în corespundere cu art.24 alin. (1)-(3) al Legii nominailzate supra, reclamantul trebuie să dovedească următoarele:

a) pîrîtul a răspîndit informaţia;

b) informaţia îl vizează şi este defăimătoare;

c) informaţia constituie o relatare cu privire la fapte şi este în esenţă falsă; sau

d) judecata de valoare nu se bazează pe un substrat factologic suficient;

e) existenţa şi cuantumul prejudiciului cauzat.

Pîrîtul trebuie să dovedească următoarele:

a) informaţia nu este defăimătoare şi/sau nu îl vizează pe reclamant;

b) informaţia constituie o judecată de valoare care se bazează pe un substrat factologic suficient;

c) la momentul răspîndirii informaţiei, deşi a luat toate măsurile de diligenţă, nu putea şti că prin acţiunile sale contribuie la răspîndirea relatărilor false cu privire la fapte sau a judecăţilor de valoare fără substrat factologic suficient;

d) informaţia răspîndită este de interes public.

În cazurile ce vizează restrîngerea libertăţii de exprimare, refuzul pîrîtului de a dezvălui un secret profesional sau sursa de informare nu constituie temei suficient pentru admiterea acţiunii.

Raportând la caz prevederile enunțate în coroborare cu constatările expuse supra, Colegiul atestă corectitudinea soluției instanței de fond cu privire la faptul că probele anexate la materialele cauzei atestă cu certitudine că argumentele prezentate de apelantul/reclamantul Viorel Morari nu şi-au găsit confirmare în cadrul cercetării judecătorești.

Conform prevederilor art.16 Cod civil, orice persoană este în drept să ceară dezminţirea informaţiei ce îi lezează onoarea, demnitatea sau reputaţia profesională dacă cel care a răspîndit-o nu dovedeşte că ea corespunde realităţii.

Tot aici este de notat că art. 26 din Legea cu privire la libertatea de exprimare se referă la „dezminţire” ca cea mai importantă formă de restabilire a dreptului lezat, iar răspunderea juridică va fi dispusă doar în cazul în care informaţia răspândită cumulează toate cele trei condiţii enumerate în art. 7 alin. (2) din Legea indicată, şi anume: dacă informaţia este falsă, dacă este defăimătoare şi dacă permite identificarea persoanei vizate de informaţie.

În consecință, reieșind din specificul obiectului acțiunii cu privire la obligarea dezmințirii informației, instanțele de fond urmează să stabilească dacă la caz sunt întrunite condiţiile specificate în art. 7 alin. (2) din Legea cu privire la libertatea de exprimare nr. 64 din 23 aprilie 2010.

Totodată, instanţa de apel relevă că în cazul examinării acesteia categorii de litigiii trebuie să se asigure echilibrul între dreptul la apărarea onoarei demnităţii şi reputaţiei

profesionale, pe de o parte, şi apărarea altor drepturi garantate de Constituţie şi alte acte normative, inclusiv dreptul la libera exprimare, la gîndire, la informaţie, pe de altă parte.

Or, art. 10 din Convenţia pentru Apărarea Drepturilor Omului şi a Libertăţilor Fundamentale din 04 noiembrie 1950 garantează apărarea libertăţii de exprimare şi statuează că orice persoană are dreptul la libertatea de exprimare. Acest drept cuprinde libertatea de opinie şi libertatea de a primi sau de a comunica informaţii ori idei fără amestecul autorităţilor publice şi fără a ţine seama de frontiere.

La fel, art. 19 din Pactul internaţional cu privire la drepturile civile şi politice din 16 decembrie 1966 prevede că nimeni nu trebuie să aibă ceva de suferit din pricina opiniilor sale. Orice persoană are dreptul la libera exprimare.

La caz, Colegiul reţine că reclamantul/apelantul Viorel Morari pretinde că informația răspândită în cadrul conferinței cu tematica: „Acțiuni provocatoare din partea lui Vladimir Plahotniuc și Viorel Morari împotriva Procurorului General și cercetării furtului miliardului” conțin declarații false, poartă un caracter defăimător care îi lezează onoarea, demnitatea şi reputația profesională, cauzându-i un prejudiciu de imagine, din care motiv s-a adresat cu prezenta cerere de chemare în judecată.

Totodată, persoanele “publice” trebuie să accepte ingerințe în viața lor privată în mai mare măsură decât persoanele obișnuite şi gradul accesibil de cercetare mai atentă urmează să fie cu atât mai mare cu cât figura publică în cauză şi informaţia ce se dezvăluie sunt mai importante. O informaţie obţinută în locuri publice pune sub semnul întrebării caracterul privat al acesteia. O persoană publică are dreptul la protecţia reputaţiei, chiar atunci când el nu acţionează ca o persoană privată, dar cerinţele acestei protecţii trebuie să cedeze în faţa intereselor unei discuţii deschise. Limitele criticii acceptabile sunt mai largi în privinţa unei persoane publice decât în cazul unei persoane private. Spre deosebire de ultimii, prima inevitabil şi cu bună ştiinţă se lasă deschisă unei cercetări mai apropiate a cuvintelor şi comportamentului sau de către publicul larg, şi în consecinţă el trebuie să manifeste un grad sporit de toleranţă.

În circumstanțele expuse, reclamantul, care este reprezentantul Procuraturii Generale, chiar și în condițiile în care, la perioada de referință, era temporar suspendat din funcție, fiind persoană cu funcție publică, trebuie să fie cu mult mai tolerantă la criticile aduse în adresa sa, deoarece limitele criticii acceptabile la adresa persoanelor politice și a persoanelor care ocupă funcții publice sunt mai largi decât pentru persoanele particulare.

Urmare celor invocate supra, având în vedere funcția reclamantului, cu trimitere la raționamentele Curții, este cert că informația răspândită de către pârât vizează nemijlocit activitatea reclamantului.

Or, conform art. 9 alin. (4) din Legea cu privire la libertatea de exprimare, persoanele care exercită funcții publice pot fi supuse criticii, iar acțiunile lor – verificării din partea mass-mediei, în ceea ce privește modul în care și-au exercitat sau își exercită atribuțiile, în măsura în care acest lucru este necesar pentru a asigura transparența și exercitarea responsabilă a atribuțiilor lor.

Astfel, apelantul/reclamantul susține că sunt defăimătoare și care îi lezează onoarea și reputația profesională afirmațiile pârâtului redate în limba rusă: „но к сожалению эти лица имеют заказчиков в Республике Молдова. Заказчиков даннова преступления, единственной целъю которой является дискредитация генеральново прокурора Стаяногло и создания невозможнастей им росследовати кражу миллиарда,

единственными заинтересантами в данном случая является господин Плохотнюк и господин Морарь, не без покровительство неких политических сил. Но для всех разумных людей становится понятно насколько сегодня находится в агонии Плохотнюк и Морарь, что прибегают даже с таким грязным методом которые очень быстро будут расследованные и проявлены недобпосовенность, которая была применена при данных действиях. Когда господин Морарь подобными методами давит на меня как на потерпевшего в уголовном деле, его уголовном деле, это должно как квалифицирована. На ближайшем же заседании суда по делу Мораря я буду требовать его изоляции от общества потому что подобные действия – это воздействия на потерпевшую сторону. Вы извините, но таких дебилов которые неделю не подождали чтобы показать что они якобы они что-то искали что-то нашли ещё поискать надою Вот так они при Плохотнюке и материалы дело все фальсифицировали, ну дебилы ну по другому проста не скажешь. Они даже фальсифицировать нормально не умеют. Вот к сожалению вот такие у нас были эх-прокуроры или приостановленные прокуроры. По ним тюрьма плачет, дешева и сердито".

În acest sens Colegiul reiterează prevederile Legii „ Cu privire libertatea de exprimare", care diferențiază 3 tipuri de lezare a onoarei și demnităţii persoanei: - ***răspândirea relatărilor false cu privire la fapte***; - ***răspândirea judecăților de valoare fără substrat factologic suficient***; - ***injuria***.

La examinarea acţiunii, deci, urmează să se ţină cont de specificul noţiunii de „judecată de valoare", care prezumă că persoana nu poartă răspundere pentru părerea expusă în privinţa unor evenimente, circumstanţe etc., veridicitatea cărora este imposibil de a se demonstra. Respectiv, urmează de făcut o distincţie clară între fapte şi judecăți de valoare.

Judecata de valoare este definită ca o opinie, un comentariu, o teorie sau o idee care reflectă atitudinea faţă de un fapt, a cărei veridicitate este imposibil de dovedit, iar, faptul reprezintă un eveniment, proces sau fenomen care a avut sau are loc în condiţii concrete de loc şi timp şi a cărui veridicitate poate fi dovedită.

La rândul său, judecata de valoare fără substrat factologic suficient este acea judecată de valoare care se bazează pe fapte care nu au avut loc sau pe fapte care au avut loc, dar a căror expunere este denaturată până la falsitate.

În acest context, instanța de judecată corect a conchis că reclamantul nu a demonstrat caracterul defăimător al informaţiei frazele și afirmațiile pârâtului expuse în privința reclamantului Viorel Morari, reprezentând în esență o judecată de valoare, fiind declarații legate de critica activității reclamantului în funcția de procuror șef al Procuraturii Anticorupție, făcute în cadrul unor dezbateri de maxim interes general pentru societate.

În acest context, pentru a aprecia dacă libertatea de exprimare a pârâtului urmează a fi limitată de către stat prin obligarea de a dezminți informația, este necesar de a stabili raportul proporționalității dintre dreptul la libera exprimare și dreptul la viața privată.

Iar persoana care se consideră lezată poate solicita recunoașterea faptului defăimării sau dezmințirea informației, precum și repararea prejudiciului moral, iar restabilirea persoanei în drepturi poate fi făcută numai în cazul în care s-a constatat cu certitudine că informația este falsă.

Aspectul defăimător al informației nu se prezumă, iar persoana care se consideră lezată urmează și are obligația să dovedească că a suferit o atingere a personalității, a reputației profesionale.

În această conjunctură instanţa relevă și faptul că potrivit art.24 din Legea cu privire la libertatea de exprimare, reclamantul trebuie să demonstreze că pârâtul a răspândit informaţia pe care se bazează acţiunea. Reclamantul trebuie să aducă dovezi că informaţia răspândită îl vizează şi este defăimătoare. Cu alte cuvinte, ţine de sarcina reclamantului să dovedească caracterul defăimător al informaţiei pentru el (a se vedea art. 7 alin. 2 lit. b) şi art. 7 alin. 4 lit. b) ale Legii). Tot reclamantul trebuie să demonstreze că informaţia constituie o relatare cu privire la fapte, şi nu o judecată de valoare, iar pârâtul – viceversa (a se vedea 24 alin. 2 b) al Legii).

La caz se reține că, deși reclamantul a invocat că, informația răspândită în cadrul conferinței de presă de către Veaceslav Platon conține declarații false și defăimătoare, care îi lezează onoarea, demnitatea și reputația profesională, ultimul nu a demonstrat caracterul defăimător al informaţiei.

În acest sens este de remarcat că, simplul fapt al identificării persoanei vizate nu duce automat la prejudicierea reclamantului, din moment ce nu s-a demonstrat întrunirea celorlalte elemente pentru atragerea răspunderii, precum prevede art. 24 alin.(1) din Legea cu privire la libertatea de exprimare.

Este necesar a se evidenția că defăimătoare sunt considerate acele informații care relatează despre încălcarea legilor şi a normelor de conviețuire/normele morale, făcând persoana să fie condamnată moral de opinia publică sau de unii indivizi în particular.

Din conținutul informației expuse în conferința de presă realizată de Veaceslav Platon unde se menţionează numele lui Viorel Morari, însă nu se utilizează fraze ce ar avea conotație de natură să afecteze onoarea sau reputaţia profesională a reclamantului Viorel Morari, Or, pornind de la prevederile Legii cu privire la libertatea de exprimare, se înțelege că doar în urma constatării faptului că informațiile sunt defăimătoare şi false, instanţa de judecată decide asupra obligării pârâtului la dezminţirea informaţiei.

În acord cu art.25 din Legea cu privire la libertatea de exprimare stipulează că, orice dubiu rezonabil cu privire la acordarea statutului de persoană privată sau publică se interpretează în favoarea acordării statutului de persoană publică, iar art. 2 al Legii indicate definește noțiunea de persoană publică ca persoană care exercită funcţii publice sau o altă persoană care, datorită statutului, poziției sociale sau altor circumstanțe, trezește interesul public.

În acest sens, Colegiul reține că persoanele „publice” trebuie să fie cu mult mai tolerante la criticile cetăţenilor în adresa sa, deoarece limitele criticii acceptabile la adresa persoanelor politice şi a persoanelor care ocupă funcţii publice sunt mai largi decât pentru persoanele particulare.

Drept urmare, se constată cert și fără echivoc că intimatul, prin informația expusă nu a lezat onoarea, demnitatea și reputația profesională a apelantului Viorel Morari, ținînd cont de faptul că informația respectivă vizează nemijlocit activitatea reclamantului.

Totodată, apelantul, contrar prevederilor art.118 CPC şi art. 24 din Legea cu privire la libertatea de exprimare, nu a probat că Veaceslv Platon ar fi să aducă o atingere onoarei, demnității și reputației profesionale a reclamantului, așa cum, pârâtul nu a folosit sintagme injurioase sau înjositoare în raport cu reclamantul. Expresia „așa debili”, la care face

referință reclamantul ca fiind ofensatoare și denigratoare, are un caracter general, nefiind identificată persoana căreia i se raportează.

În astfel de circumstanţe, Colegiul consideră justă aprecierea primei instanţe, precum că informaţia expusă de pîrît/intimat, pretins a fi defăimătoare, nu afectează onoarea, demnitatea şi reputaţia profesională a apelantului și nu pot constitui o defăimare la adresa acesteia sau calomniere, deoarece intimatul nu a făcut nici o afirmaţie concretă personală.

Nu pot fi reţinute argumentele apelantului aduse în susţinerea faptului că informația răspândită în cadrul conferinței de presă de către Veaceslav Platon conține declarații false și defăimătoare, care îi lezează onoarea, demnitatea și reputația profesională, or, ultimul nu a demonstrat caracterul defăimător al informaţiei.

Subsecvent, ţinând cont de prevederile legale enunțate, Colegiul civil relevă că persoana trebuie să probeze că, în rezultatul acțiunilor manifestate prin răspîndirea informațiilor false i s-a adus atingere onoarei şi demnităţii, condiţii ce nu se atestă în prezenta speță, deoarece informaţia prezentată și catalogată de către reclamantul/apelantul ca fiind defăimătoare, reieșind din materialul probator, nu conţine o dovadă certă şi sigură despre anumite acţiuni ilicite ale intimatului.

Prin urmare, Colegiul civil consideră că prima instanță corect a concluzionat că în speţă nu au fost întrunite condiţiile cumulative pentru angajarea răspunderii intimatului, în speţă nefiind prezente semne că informaţia răspîndită în cadrul conferinței de presă de către Veaceslav Platon ar fi defăimătoare şi, în esenţă, false pentru motive imputabile intimatului, în sensul nerespectării prevederilor legale pertinente, apelantul limitându-se doar la aceste prevederi, fără a fi invocate careva semne prevăzute de art. 24 din Legea cu privire la libertatea de exprimare, cum ar fi defăimarea.

În asemenea circumstanțe, Colegiul civil consideră că prima instanță temeinic și legal a respins acțiunea ca neîntemeiată, iar o eventuală admitere a acțiunii ar duce la încălcarea dreptului fundamental la libertatea de exprimare, garantat de art. 10 din Convenție, în concordanță cu art. 18 din Declarația Universală a Drepturilor Omului și art. 18 din Pactul internațional cu privire la drepturile civile și politice.

În acest context, Colegiul nu poate să rețină nici argumentele apelantului precum că prin probele administrate la dosar a fost demonstrat cu certitudine faptul prin informația din conferința de presă realizată de Veaceslav Platon unde se menționează numele lui Viorel Morari, a fost lezată onoarea, demnitatea și repurtația profesională a apelantului, or potrivit probatoriului administrat nu se utilizează fraze ce ar avea conotație de natură să afecteze onoarea sau reputaţia profesională a reclamantului Viorel Morari. Or, pornind de la prevederile Legii cu privire la libertatea de exprimare, se înțelege că doar în urma constatării faptului că informațiile sunt defăimătoare şi false, instanţa de judecată decide asupra obligării pârâtului la dezminţirea informaţiei.

Celelalte apărări ale apelantului formulate în cerere de apel, la fel, sunt neîntemeiate, mai mult, sunt expuse asupra circumstanțelor, cărora le-a fost dată o apreciere corectă de instanța de fond şi nefiind stabilite careva încălcări.

Din considerentele menționate, având în vedere că soluția emisă de prima instanță este una corectă, argumentele apelantei fiind nefondate, Colegiul Civil ajunge la concluzia de a respinge apelul declarat de Viorel Morari, cu menținerea hotărârii primei instanțe.

Or, potrivit Hotărârii Curţii Constituționale nr.3 din 20.01.2015, §41 importanta principiului legalității presupune ca legea să fie respectată, această exigență există nu doar

pentru indivizi, dar în egală măsură şi pentru autoritățile publice şi private, în măsura în care legalitatea vizează actele agenților publici, exigența este ca aceștia să acționeze în limitele atribuțiilor care le-au fost conferite de lege, motiv din care, instanța de judecată nu constituie o excepție de la regulă.

Astfel, sacrificarea principiului preeminenței dreptului în sensul impunerii unei alte conduite decât cea prescrisă de către legislator va avea inter alia drept efect defavorizarea procesuală a intimatului, deoarece asemenea acțiuni nu pot fi admise de către instanţa de judecată decât în condiţiile expres stabilite de lege, în caz contrar, acțiunile arbitrare ale instanțe sunt incompatibile testului de imparțialitate obiectivă perceput de un observator informat şi dezinteresat. Imparţialitatea este esențială pentru îndeplinirea adecvată a funcţiei judiciare, ea privește nu doar hotărârea însăşi, ci şi întreg procesul, prin care se ajunge la aceasta (valoarea 2, principiile de la Bangalore privind conduita judiciară).

Mai mult decât atât, potrivit definiției date în jurisprudența CtEDO noțiunii de certitudine legală, se menționează inter alia că legislația națională trebuie să fie expusă cu o suficientă precizie pentru a oferi posibilitatea persoanelor de a-şi reglementa comportamentul în sensul posibilității obținerii unor ”consultații adecvate” de a prevedea în caz de necesitate la un nivel rezonabil, consecințele, ce pot surveni în rezultatul anumitor acțiuni (Sunday Times v UK 26.04.1979, § 49).

Certitudine legală impusă inter alia regulilor de procedură civilă în calitate de condiție sine qua non a unui proces echitabil, vizează atât drepturile reclamantului, cât şi ale pârâtului, motiv pentru care instanța de judecată, nu este în drept de a substitui voința legislatorului materializată în conținutul normelor de drept de procedură civilă și cele materiale.

Conform dispozițiilor art.1 alin.(3) al Constituției Republicii Moldova, în lumina interpretărilor date în jurisprudența constantă a Curții Constituționale, (hotărârea Curţii Constituționale nr.2 din 19.01.1998, publicată în Monitorul Oficial nr.12-13/8 din 19.02.1998), una din caracteristicile constituționale ale statului de drept o constituie obligațiunea statului, autorităților lui publice, instituțiilor, persoanelor oficiale de a activa în limitele atribuțiilor lor stabilite de Constituție şi Legi, iar instanța de judecată nu constituie o excepție în acest sens.

Mai mult decât atât, în conformitate cu prevederile art.9 CPC, instanței de judecată îi revine un rol diriguitor în organizarea şi desfășurarea procesului, pe principiile de contradictorialitate şi egalitate a părților în drepturi (art.26 CPC), motiv din care exonerarea unui participant la proces de obligația legală reprezintă în esență o favorizare nejustificată, în frauda regulilor unui proces echitabil.

Reieșind din cele expuse mai sus, în condițiile în care instanța de fond corect a aplicat normele de drept material și procedural, instanța de apel a constatat legalitatea hotărârii instanței de fond, argumentele contrare ale apelantului fiind combătute integral prin concluziile expuse supra, Colegiul Civil ajunge la concluzia de a respinge apelul declarat de Viorel Morari și a menține hotărârea instanței de fond.

În conformitate cu prevederile art.385 lit.a), 390 CPC, Colegiul Civil,

d e c i d e:

Se respinge apelul declarat de Morari Viorel .

Se menține hotărârea Judecătoriei Chișinău (sediul centru) din 11 octombrie 2023, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Viorel Morari împotriva lui Veceslav Platon, intervenienți accesorii cu Răspundere Limitată ,,Privesc.eu,, și Societatea cu Răspundere Limitată ,,Bright Communications,, cu referire la apărarea onoarei, demnității și reputației profesionale, dezmințirea informației, repararea prejudiciului moral .

Decizia este definitivă, însă poate fi atacată cu recurs la Curtea Supremă de Justiție în termen de 2 luni, prin intermediul Curții Supreme de Justiție.

Președintele ședinței, Marina Anton

Judecătorul

Judecătorii Olga Cojocaru

Dorin Dulghieru

Dosarul:nr.2a-411/24 Judecător : E.Culinca
2-21043011-02-2a-26012024

D I S P O Z I T I V U L
D E C I Z I E I

21 noiembrie 2024 mun. Chişinău

Colegiul Civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău

În componentă:

Președintele ședinței, judecătorul Marina Anton

Judecătorii Olga Cojocaru şi Dorin Dulghieru

Grefier Irina Pîntea

examinând în ședință publică apelul declarat de Morari Viorel, împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău (sediul centru) din 11 octombrie 2023, emisă în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Viorel Morari împotriva lui Veceslav Platon, intervenienți accesorii cu Răspundere Limitată „Privesc.eu,, și Societatea cu Răspundere Limitată „Bright Communications,, cu referire la apărarea onoarei, demnității și reputației profesionale, dezmințirea informației, repararea prejudiciului moral.

În conformitate cu prevederile art.385 lit.a), 390 CPC, Colegiul Civil,

d e c i d e:

Se respinge apelul declarat de Morari Viorel.

Se menține hotărârea Judecătoriei Chișinău (sediul centru) din 11 octombrie 2023, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Viorel Morari împotriva lui Veceslav Platon, intervenienți accesorii cu Răspundere Limitată ,,Privesc.eu,, și Societatea cu Răspundere Limitată ,,Bright Communications,, cu referire la apărarea onoarei, demnității și reputației profesionale, dezmințirea informației, repararea prejudiciului moral .

Decizia este definitivă, însă poate fi atacată cu recurs la Curtea Supremă de Justiție în termen de 2 luni, prin intermediul Curții Supreme de Justiție.

Președintele ședinței, Marina Anton

Judecătorul

Judecătorii Olga Cojocaru

Dorin Dulghieru